
RECENZJA PRACY DOKTORSKIEJ

KAROLINY KOWALSKIEJ

ABSRTRAKTTROPIK, Helioterapia w kontekście eksperymentu BIOSPHERE 2.
projekt artystyczno-badawczy w ramach Środowiskowych Studiów Badawczych

• rozprawa doktorska

ABSRTRAKTTROPIK, Helioterapia w kontekście eksperymentu BIOSPHERE 2.

Wydział Intermediów / Katedra Zjawisk w Sztuce,
Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie
Promotor: dra hab. Arti Grabowski, prof. ASP

• wystawa

ABSRTRAKTTROPIK, Helioterapia w kontekście eksperymentu BIOSPHERE 2.

Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha w Krakowie, (27.09. – 09.10.2022)
Wystawa zrealizowana w ramach projektu artystyczno-badawczego ABSTARKTTROPIK
Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha,
współpraca Jacek Harędziński, Michał Gorczyca (dźwięk w pracy wideo)

DANE PERSONALNE I DROGA TWÓRCZA DOKTORANTKI:

Karolina Kowalska
nr albumu: 5283

wydział: Intermedia, Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie

BIOGRAFIA ARTYSTYKI

Karolina Kowalska — ur. 1978 w Krakowie, artystka i projektantka graficzna. Jej realizacje mają charakter intermedialny, tworzy fotografie, wideo, obiekty oraz instalacje site-specific, w których wykorzystuje światło.

WYKSZTAŁCENIE:

Jest absolwentką Wydziału Grafiki Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie (1997–2002).

Studiowała również w Hogeschool Gent na wydziale filmu i animacji.

W 2006 została zaproszona do programu rezydencjalnego w Forum Stadtpark – Graz.

W 2007 roku otrzymała stypendium Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Od 2009 roku uczestniczy w programie Artist Pension Trust / Berlin. W 2010–2011 roku

przebywała na rezydencji artystycznej w Location One w Nowym Jorku, organizowanej we współpracy z Instytutem Adama Mickiewicza. Jest laureatką stypendium artystycznego Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Młoda Polska (2010). Jej prace znajdują się w kolekcji Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie – MOCAK, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Bunkra Sztuki, Artist Pension Trust / Berlin Collection oraz w kolekcjach prywatnych.

NAJWAŻNIEJSZE WYSTAWY I POKAZY ARTYSTYKI:

WYSTAWY INDYWIDUALNE

- 2021 — KALENDARZ KSIĘŻYCOWY, ZPAF, Kraków
- 2018 — BUDGET TRAVEL, Galeria OFF FRAME, Kraków
- 2010 — PHOTOGRAPHS, EYES ON, Instytut Polski, Wiedeń
- 2009 — RELOAD, Zona Sztuki Aktualnej, Łódź
- 2008 — ARTinCINEMA, Kino Pod Baranami, Kraków
- 2006 — RISK MANAGEMENT, Museum Folkwang / RWE Turm, Essen
- 2006 — CRASH TEST, Galeria Bunkier Sztuki, Kraków
- 2005 — KLOSZE NA ŚWIETLÓWKI, Urząd pracy, Kraków
- 2004 — NIESPODZIEWANE ZAŁAMANIE RYNKU REKLAMOWEGO, Galeria Potocka, Kraków

WYBRANE WYSTAWY GRUPOWE

- 2021 — BOTANICZNE POSZUKIWANIA. SZTUKA BOTANICZNA W XXI WIEKU, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, Kraków
- 2020 — DIALOG Z PRZESTRZENIĄ, MOCAK, Kraków
- 2017 — ARTYŚCI Z KRAKOWA: GENERACJA 1970–1979, MOCAK, Kraków
- 2017 — 140 UDERZEŃ NA MINUTĘ, KULTURA RAVE I SZTUKA W LATACH 90. W POLSCE, Muzeum Sztuki Nowoczesnej, Warszawa
- 2017 — MOCAK NA CRACOW GALLERY WEEKEND — KRAKERS, Kraków
- 2016 — L'ARTE DIFFERENTE: MOCAK AL MAXXI, Narodowe Muzeum Sztuki XXI wieku MAXXI, Rzym
- 2016 — CYTATY Z KOLEKCJI, Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOCAK, Kraków
- 2016 — 140 UDERZEŃ NA MINUTĘ, KULTURA RAVE I SZTUKA W LATACH 90. W POLSCE, Festiwal Open'er, Gdynia
- 2015 — KOLEKCJA MOCAK-U, Festiwal Live, Kraków
- 2014 — INSTALACJA CZY OBIEKT?, Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOCAK, Kraków
- 2014 — SZTUKA TO WOLNOŚĆ, Lwowski Pałac Sztuki, Lwów
- 2013 — EKONOMIA W SZTUCE, Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOCAK, Kraków → 2013 — MADE IN... NATIONAL ARCHITECTURE, Westival Sztuka Architektury, SARP, Szczecin
- 2013 — FREEDOM, Galeria Garaż, Kraków
- 2011 — INSPIRACJE, Międzynarodowy Festiwal Sztuki Wizualnej, Szczecin
- 2011 — IN THE MAKING, Location One, Nowy York
- 2010 — MEDIACJE, Galeria Szara, Cieszyn
- 2010 — EAST GOES EAST, Galeria Studio, Budapeszt
- 2010 — JPG_TXT / EAST GOES EAST, Cambridge
- 2010 — NAUGHTY, HattyúHáz Galéria, Pécs
- 2010 — EAST GOES EAST, Uniwersyteckie Kolegium Sztuk Pięknych Norwich / Galeria OUTPOST, Norwich
- 2009 — 20 MGNIENÍ WOLNOŚCI, Instytut Sztuki Wyspa, Gdańsk
- 2009 — SLEEPING IS NOT A SIN, Nowy Teatr, Warszawa
- 2009 — TRAVEL AGENCY, ZONA Sztuki Aktualnej, Łódź
- 2009 — ILUZJE OPTYCZNE, Festiwal ART BOOM, sztuka w przestrzeni publicznej, Kraków
- 2009 — ART IN CINEMA, Kino LAB, CSW, Warszawa
- 2009 — ART IN CINEMA ON TOUR, Kino Charlie, Łódź, Kino CSW, Toruń
- 2008 — POLENFIEBER, Kino Passage, Lipsk
- 2008 — STRIKE BACK, ON Gallery, Poznań
- 2008 — ART IN CINEMA, Art Stations Foundation, Poznań
- 2008 — SURVIVAL 6, Wrocław
- 2008 — MOJA MATKA NIE JEST ŚWIĘTA, Galeria Bunkier Sztuki, Kraków
- 2008 — BLANKY PERFECT SUMMER, Vertexlist, Nowy York
- 2008 — OK!WYSPIAŃSKI, Muzeum Stanisława Wyspiańskiego, Kraków
- 2007 — NOTES Nr.3 (Aufzeichnung Nr.3), Atelier Frankfurt, Frankfurt nad Menem
- 2007 — NOTES Nr.2 (Aufzeichnung Nr.2), Artpol Gallery, Kraków
- 2007 — YOUNG EUROPEAN CREATION, Institute of Polish Culture, Paris
- 2007 — INDUSTRIAL ART, Galeria MCK, Mysłowice

2007 — KA DE OS, Kunsthaus Erfurt
2007 — NOTES Nr.1 (Aufzeichnung Nr.1), Atelier Frankfurt, Frankfurt nad Menem
2007 — REKONESANS MALARSTWA, GCK Rondo Sztuki, Katowice
2007 — MASH AND THE WRONG COLLECTION z MARIOS, Galeria ArdBia, Galway
2007 — GALLERY FOR WINTERTIME, Galeria Zak, Berlin
2006 — COVER TO UNCOVER, MARIOS LEFT TANKER, Duomo Showroom, Tokyo
2006 — CO Z NAMI DALEJ BĘDZIE, Galeria Potocka, Kraków
2006 — ADAPTION — THE ART OF ADJUSTMENT, Galeria Zak, Berlin
2006 — POLSKO-NIEMIECKI INSTYTUT PODRÓŻY KOSMICZNYCH, Galeria Pauza, Kraków → 2005 — ATTENTION! POLAND IS COMING, e-werk, Weimar
2005 — POLOWANIE NA OBIEKTY, 4 Biennale Fotografii, Galeria Arsenał, Poznań
2005 — K. KOWALSKA, M. MARKIEWICZ, J. SIMON, Galeria Potocka, Kraków
2005 — GDZIE JESTEŚMY, Galeria Stary Browar, Poznań
2004 — UNTITLED TM, Centrum Rzeźby Polskiej, Orońsko
2004 — YOUNG ART-ATTENTIVE, Galeria Bunkier Sztuki, Kraków, Lille
2004 — DZIEWCZYNY I CHŁOPAKI, Narodowa Galeria Sztuki Zachęta, Warszawa
2003 — SELF-SERVICE, International Media Art Award, ZKM Karlsruhe
2003 — PATTERN, Fabryka Trzciny — Warszawa, club RE — Kraków, Festival UNSOUND 03 — Kraków, Festival Intimacy Beyond Media 03 — Florencja
2003 — CITIZEN, Galeria Lokal, Kraków
2003 — ANATOMY OF MOMENTS, Instytut Polski, Sztokholm
2002 — ANT — HILL, Pałac Sztuki, Kraków

PUBLIKACJE PRAC I TEKSTY KRYTYCZNE

- Kuba, Redefining happiness, Friends with benefits, wyd. Contemporary Lynx Magazine 1(13)2020, Londyn, 2020.
- Szczygieł Mariusz, komentarz do pracy Klosze na świetlówki pokazywanej w ramach Wystawy Kolekcji MOCAK-u - Dialog z przestrzenią, MOCAK, Kraków, maj-grudzień 2020, <https://www.facebook.com/watch/?v=1013739025723295>, [dostęp: 24.06.2020],
- Król Anna, Botaniczne poszukiwania. Sztuka Botaniczna XXI wieku, wyd. Muzeum Manggha, Kraków, 2020
- Kudelska Marta, O zwrocie romantycznym w polskiej sztuce. Sztuka współczesna a tradycja romantyczna – zarys problematyki, Magazyn Elementy, Nr 2 / 2022, wyd. Wydawnictwo ASP, Kraków, 2022

OSIĄGNIĘCIA ARTYSTYCZNE

wystawy indywidualne

2021

KALENDARZ LUNARNY, 2018-2020,

Związek Polskich Artystów Fotografików, Kraków

wystawy zbiorowe

2020 /2021

BOTANICZNE POSZUKIWANIA. SZTUKA BOTANICZNA XXI WIEKU, Muzeum Manggha, Kraków

2020

KLOSZE NA ŚWIETLÓWKI 2005-2015, instalacja site specific, Wystawa Kolekcji MOCAK-u - Dialog z przestrzenią, MOCAK, Kraków

KONFERENCJE

Udział w konferencji ELEMENT URBAN TALKS / 29.11 - 1.12.2018 / Kraków

ZAŁOŻENIA:

I. FORMALNA KONSTRUKCJA PROJEKTU:

Projekt składa się z dwóch podstawowych elementów: książki i wystawy o tym samym tytule: *ABSTRAKTTROPIK, Helioterapia w kontekście eksperymentu BIOSPHERE 2*.

Książka zawierająca rozprawę doktorską to opracowanie artystyczno-teoretyczne, w którym artystka odwołuje się i wyjaśnia przeprowadzone procesy artystyczno-badawcze. Pozycja ta opatrzona bogatym wstępem zbudowana jest z rozdziałów: 1. ENERGIA I SŁONCE, 2. STRUKTURY, SYMMETRIE, ZJAWISKA, 3. ŚWIATŁO, 4. ROŚLINY, 5. NIESKOŃCZONA GENERATYWNOŚĆ, zakończona INDEXEM PRAC WIZUALNYCH i WIZUALIZACJĄ WYSTAWY w Muzeum Manggha w Krakowie.

Wystawa w Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha to multimedialny pokaz, na który składało się z kilka dzieł z różnych mediów pod wspólnym tytułem *ABSTRAKTTROPIK: ABSTRAKTTROPIK Wideo, ABSTRAKTTROPIK Fotografia I, II, III, IV, ABSTRAKTTROPIK Tkanina, oraz ABSTRAKTTROPIK Instalacja*, przedstawiona, jako nieduże laboratorium świetlno-roślinne, naśladujące warunki rozwoju tropikalne gatunków roślin.

W części teoretycznej artystka bogato opisuje i uzasadnia drogę artystyczno-badawczą pozwalającą na powstanie projektu, ujawniając jego wielowątkowość w szerokim spektrum rozważań, nawzajem się przenikających i interpretujących krzyżowo w jej pracy, między innym naprowadzając odbiorcę na dwa szczególnie interesujące wątki artystyczne, przeplatające się i uzupełniające.

Związane z naturą, do których przykładami którym interpretuje poprzez narzędzia naukowe różnych dziedzin nauki.

W moich pracach pojawia się wątek roli Słońca. Obecny jest on w wielu ostatnich realizacjach I jest też głównym tematem projektu artystyczno-badawczego ABSTRAKTTROPIK. Światło zawsze jest ważnym elementem moich instalacji. Słońce I światło interpretuję jako energię, w sensie fizycznym, matematycznym, sensorycznym, metafizycznym, konceptualnym I wizualnym. (KK)

Związane z nauką, które umykają racjonalnemu opisowi na rzecz iluzji i wizualizacji.

Naukowe dochodzenie dotyczące głównych sił natury rozpracowane w części badawczej pracy, przeciwstawione jest części wizualnej, w której powtórzony obraz świata zaprzecza jego naturze. Ta wizualna iluzja jest granicą świata realnego i fizycznego dla logicznego umysłu. (KK)

W części wystawowej artystka dotyka szeregu wizualnych multimedialnych rozwiązań naprowadzając widza na wielość skojarzeń. W pracy *Wideo i Fotografiiach* dochodzi do wyabstrahowania natury w geometryczne, matematyczne rebusy, w częściach *Instalacja i Tkanina* do wyabstrahowania świata natury w model do kultuwowania przez człowieka, gdzie światłą słońca zastępuje sztuczną lampą, a prawdziwe obrazy lasu, nadrukami na zasłonach okien.

II. TEORETYCZNA KONSTRUKCJA PROJEKTU:

Artystka już na wstępie w pracy teoretycznej (podobnie jak w pierwszym zdaniu czytany na wideo pokazującym się na tle nieskończonego błękitu nieba i słyszalnej w tle „kosmicznej” akustyki), cytuje Lindę Geddes *W pogoni za słońcem*, przenosząc nas w świat swoich artystycznych badań:

ASTRONAUCI
W MIĘDZYNARODOWEJ STACJI KOSMICZNEJ ISS OGLĄDAJĄ WSCHÓD LUB ZACHÓD SŁOŃCA
SZESNAŚCIE RAZY DZIENNIE, CO 45 MINUT.
PEŁNE OKRĄŻENIE WOKÓŁ ZIEMI ZAJMUJE IM 90 MIN. ORBITUJĄ WOKÓŁ NIEJ
Z PRĘDKOŚCIĄ 27 TYSIĘCY KILOMETRÓW
NA GODZINĘ.

Tym samym wskazuje na poszukiwania innego świata, innych odniesień, odmienną optykę, jaką nadaje swoim pracom, a tym samym, odbiorcom swojej pracy. Zanurzamy się w świecie, gdzie obraz, czas, przestrzeń, klimat, światło, słońce, rośliny i otoczenie nie są tym, co znamy, albo to udają (jak lampy naświetlające tropikalne rośliny w *Instalacji*), albo kształtują się w symetryczne nieznanie przyrodzie wzory (jak *Wideo* i *Fotografie*), albo też są jedynie wzorem, przypomnieniem lasów tropikalnych (*Tkanina*), na tkaninie umieszczonej przy oknach, za którymi widzimy nie tropikalne, ale skomponowane niczym japońskie, ale jak najbardziej północno europejskie ogrody muzealne. Całość odnosi się do przywołanego w tytule eksperymentu *BIOSFERA 2*, który miał miejsce w Arizonie w Stanach Zjednoczonych w latach 1991-1993, stworzonym z myślą o potencjalnej kolonizacji kosmosu.

Przygotowana książka to wizualnie przemyślana kompozycja, projekt o zwartej i ciekawej formie typograficznej, znakomicie akcentowanymi obrazami i cytatami wizualnymi i merytorycznymi, utrzymana w wiodącej barwie ciemnych zielonych liści, motywu głównego pojawiającego się we wszystkich fazach pracy artystki.

Odniesienia:

W pracy teoretycznej artystka odnosi się zarówno do kultów solarnych, przywołuje dane dotyczące słońca, światła i miar fal elektromagnetycznych luksów i lumenów, by następnie opisać wymarzone wyspy Wielkanocnej Rapa Nui, przez niewłaściwą gospodarkę zasobami jako mikro przykład zagłady. W różnych części pracy teoretycznej odnajdujemy szereg odniesień do innych twórczyń i twórców, świadczących o rzetelnym przygotowaniu teoretycznym autorki. Karolina Kowalska wymienia i cytuje teoretyczki i teoretyków, artystów i artystki, naukowczynie i naukowców. W rozdziale *SZTUKA I NAUKA*, przywołuje m.in. teksty Jana Świdzińskiego, w kontekście „stałego odrzucania szablonów”. Ciekawie przywołuje twierdzenie Michała Hellera o „wewnętrznych wartościach” obiektów, do których dostęp poznawczy nie jest nam dany, co prowokuje do dalszego wglądania się w różnorodne, nieoczywiste poszukiwania Karoliny Kowalskiej. Na następnych stronach cytuje na zmianę Schopenhauera o nieobserwowalności obiektów i wytwarzanych przez nie relacji i o częściowym tylko dostępie do poznania owych zależności między nimi, Karola Darwina opisującego fenomen sześciokątnych form w naturze, badania i żmudne fotografie Wilsona Bentleya i Georga Henry Perkinsa nad niepowtarzalnością symetrycznych sześciokątów płatków śniegu, by w końcu przywołać nazwisko Fullera, twórcy Kopyty Geodezyjnej wykorzystanej w budowie szklarni Biosfery 2, a zaraz potem zderzyć tę wiedzę ze światem sztuki współczesnej.

Artystka powołuje się na intuicyjne prace Ayomi Kusamy, w której powtórzenie wydaje się być głębokim imperatywem mentalnym, a równoległe światy powtarzalności automatyczną własnego prostego gestu i zapożyczonych kształtów natury, tworzą razem efektowną całość (*STRUKTURY, SYMETRIE, ZJAWISKA / POWTÓRZENIE*). W dalszej części (*SZTUKA I NAUKA*), porównuje medytacyjne mandale, jako próby i porządkowania nieuporządkowanego, z dziecinną potrzebę fikcji, jako imperatyw tworzenia, a zaraz potem przywołuje paranaukowe dokonania Agnieszki Kurant, tworzącej fikcyjne anty-porządki. Zderzenie tych postaw i taki wybór autorki, naprowadzają na myślenie o inspiracjach i zapożyczeniach, o poznaniu i niemożności poznania, o podobieństwie i odmienności form i reguł znajdujących w naturze oraz tych wytworzonych przez twórców w dziełach sztuki.

W rozdziale *ŚWIATŁO* czytamy zarówno o optycznych mechanizmach widzenia, komórkach gałki ocznej, wiązkach światła i roli wzroku w synchronizacji z otaczającym światem, porami dnia i roku, wpływie światła sztucznego na produktywność współczesnego człowieka, o luksach, jednostce miary natężenia światła, o leczniczym, niezbędnym działaniu promieni słonecznych na organizm ludzki, co natychmiast każe myśleć także o jego niszczącej sile, choćby poprzez narażenie na nadmierną operację światłą tak organizmów żywych, skóry, oczu człowieka, jak i rzeczy – w tym dzieł sztuki, papirusów, rysunków na papierze, fotografii. W podrozdziale *FOTOTERAPIA* czytamy przywołania medycyny terapii światłem o różnej długości, helioterapii, laseroterapii, użyciu światłą w medycynie i nauce. I zaraz potem autorka zderza nas z pracami artystów: Turella i Wojciecha Fangora, którzy operują formą światłą w taki sposób, że ich oparte na wiedzy optycznej dzieła, manifestują się hipnotyzującą wrazeniową aurą.

Rozdział *ROŚLINY* to kolejna dawka wiedzy, kończąca się w podrozdziale *FOTOPERIODYZM*, niezwykle ciekawym zwróceniem uwagi na światło, którego długość służy do pomiaru, a budzi i usypia rośliny, niczym cykl miesięczny kobiet wiązany z cyklem odbitego światła słońca na księżycu.

Odmiennosc skojarzeń, dobór i zderzenie różnorodnych faktów, drobniejszych odniesień, krótszych i wnikliwszych opisów wskazuje na ogromny zakres artystycznych badań, jaki przeprowadziła artystka i wiedzy, na jaką się potrafi powołać. To co można było zobaczyć na wystawie w Muzeum Manggha w Krakowie – jest swoiście zminimalizowanym „wierzchołkiem góry lodowej” obrazu drogi i procesów poznawczych, o jakich dowiadujemy się z jej teoretycznej pracy, uzupełniającej wystawę. Autorka naprowadza na kolejne tropy widzenie / badania.

Jednak ja zwrócę uwagę, na to co wydaje się tu najważniejsze: badanie, poszukiwania, odniesienia, wątki, naukowe teorie, opisy i zaskakujące zderzenia służą wg mnie nie tylko sprowokowaniu myśli i nowych narracji myślenia, ale także, a raczej przede wszystkim służą zwróceniu uwagi i naszego toku myślenia na nową narrację włączającą równoległe dokonania wszelkich dziedzin w celu poszukiwania ratunku dla planety i natury:

UWAŻNOŚĆ NA ZJAWISKA ZACHODZĄCE W PRZYRODZIE, TE GLOBALNE I TE MAJĄCE MIEJSCE W MIKROSKALI JEST RODZAJEM ROZSZERZONEJ EMPATII WOBEC INNYCH GATUNKÓW.

III. WIZUALNA KONSTRUKCJA PROJEKTU:

Na wystawie w sali Muzeum artystka przedstawia rozbudowany i zróżnicowany formalnie zestaw niewielkich „zaczątków” prac: widzimy hipnotyzujące wizualnie *Wideo*, które jest główną i dominującą częścią wystawy i podobnie jak cztery *Fotografie* zbudowane jest na filtrze symetrii obrazu. Znikające liście i fragmenty roślin, tworzą iluzję „systemu patrzenia”, lub raczej jakąś intuicyjnie wizualizowaną nadzieję powstania systemu odtworzenia zagrożonej przyrody, gdzie symetryczne odbicie miałoby pokazać możliwość / umiejętność sztucznego odtworzenia natury.

Każde dzieło sztuki może działać tylko poprzez fantazję i dlatego fantazja nigdy nie może pozostać bezczynna, nie można jej pominąć. Jest to warunek estetycznego oddziaływania i wobec tego podstawowe prawo wszystkich sztuk pięknych. Ale stąd wynika też, że dzieło sztuki nie może dać po prostu zmysłom wszystkiego, lecz tyle tylko, ile wymaga odpowiednie ukierunkowanie fantazji.

Na wystawie wybrane cztery (cztery strony świata), *Fotografie I, II, III, IV*, symetryzują obraz naturalnych roślin, tworząc mozaikę, geometryczny „patern” raczej niż realną wizję świata. To włączenie technicznej, lustrzanej symetrii (powtórzenie obrazu przez odbicie), do niesymetrycznego w pełni świata natury wydaje się zaskakujące i niezrozumiałe, ale i tu artystka naprowadza czytelnika:

POWTÓRZENIE NIE JEST MOŻLIWE W ŚWIECIE PRZYRODY, ALE MOŻLIWE JEST W ŚWIECIE SZTUKI. TO PRZYWILEJ SZTUKI, ŻE MOŻE OPISAĆ TO, CO W ŚWIECIE PRZYRODY NIE MOŻE SIĘ WYDARZYĆ. MOŻE MÓWIĆ O TYM, CO NIE ISTNIEJE W ŚWIECIE ORGANIZACJI MATERII I ENERGII.

Okno zostało częściowo zasłonięte przez *Tkaninę*, na której wydrukowany jest fragment obrazu roślin tropikalnego lasu, zaś na przeciwległej ścianie do technicznie lustrzanych fotografii – zainstalowany został mały ogród „tropikalny” składający się z żywych roślin podświetlanych sztucznym, ale ciągle życiodajnym światłem. I właśnie ta część wystawy *Instalacja* konstruuje w minimalistyczny, syntetyczny sposób wskazanie, iż ten niewielki zestaw ze specjalnie zaprojektowanymi lampami, to przecież zarys możliwości stworzenia na większą skalę natury utrzymanej sztucznie, powołując się na badania *Biosfery 2*, jako przyszłość dla świata ginących gatunków roślin tu na Ziemi, w celu ratowania zasobów Ziemi, wcale zaś nie dla idei *podboju kosmosu*.

Całość prowadzi do zobaczenia możliwych scenariuszy, odkrycia świata przyrody, jako modułu do szukania rozwiązań przetrwania, do konkluzji jak nauczyć się patrzeć na naturę jako odbicie, tego co jest życiodajne, w epoce Antropocenu, działania człowieka tak rozległego, że zabójczego dla niego samego. Ten proces zapoczątkowany w instalacji roślin i światła na wystawie - naprowadza na nową energię poznania. To nie tylko przydomowa szklarnia i fascynacja tropikiem, ale obserwacja, przekształcona w wizualne badanie i refleksje do odczytania przez widzów, projektantów, architektów, producentów żywności na małą i wielką skalę, w końcu nas, zwykłych ludzi świadomych zmian klimatu, katastrofy planety.

Wnikliwa, metoda artystyczno-badawcza artystki, prowadząca nas do realnego poznania tego, co zagraża, a jednocześnie tego, co niesie potencjalny ratunek.

IV. PODSUMOWANIE:

Szerokie rozeznanie w różnych dziedzinach nauki i sztuki, erudycja autorki połączona z syntetycznym myśleniem i minimalistycznymi rozwiązaniami zaskakuje w swej wizualnej dojrzałości. Artystka jest niewątpliwie wyjątkowo uczuloną na rzeczywistość obserwatorów natury, która wkleja swoje artystyczne badania w podróż i rejestrację zastanej tam roślinności, a rozważania o zagrażającej nam katastrofie klimatycznej, której głównym faktorem będą różne fazy zagłady termicznej w wizualne działania w kontekście *Biosfery 2*, a także w teoretyczne sugestie innej jej rekonstrukcji.

V. OCENA:

Przedstawioną pracę ukazującą szeroką autorefleksję na wielu poziomach poznania, pracę oceniam bardzo wysoko, jako skonsolidowaną intelektualnie i wizualnie pracę artystyczno-badawczą, która ma charakter indywidualnej pracy nad wycinkiem badanej rzeczywistości, szukaniem jej niezwykłości, natury i twórczego podejścia jednocześnie. W mojej ocenie, artystka osiąga zamierzony cel przez precyzyjnie i logicznie skonstruowany multimedialny proces, tworząc swoisty komentarz do relacji natura-człowiek, nadając mu ciekawy tytuł: *ABSTRAKTTROPIK* oraz przywołując już w tytule *Helioterapię* jako remedium na braki nasłonecznienia oraz eksperyment *Biosfera 2*. W ten sposób ujęte, złożone i zróżnicowane badania wizualne uwidocznione w pracy doktorskiej, pokazują dojrzałą drogę performatywnego procesu artystki, korzystającej w swojej pracy z szerokiego spektrum naukowych i wizualnych odniesień.

VI. KONKLUZJA:

Artystka wykazuje się w pracy wiedzą i umiejętnością przywołania rozległej wiedzy, zderzając nieoczywiste w nowych zależnościach i podobieństwach: ten stan badania umie też konsekwentnie utrzymać na granicy przeplatającej się sztuki wizualnej i nauki. Jej praca wskazuje na szerokie zainteresowania artystki, umiejącej jednocześnie czerpać z różnych dziedzin nauki, sztuki, historii sztuki i ma twórczy potencjał rozwoju. Bogata, złożona, przejrzyste podana i finezyjnie konstruowana rozprawa doktorska wydaje mi się szczególnie interesująca w obszarze nowatorskiego spojrzenia i samodzielnego, naukowego podejścia do pracy artystyczno-badawczej. Próby wyabstrahowania znaczeń związanych z naturą z pojęcia natury samej, uważam za odkrywcy i nieznaną podobieństw w sztuce.

Tym samym uważam, że badania artystyczno-naukowe starannie opisane w pracy doktorskiej Karoliny Kowalskiej, spełniają w całości wymagania art. 187 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z 20 lipca 2018 r. z późn. zmianami o stopniach i tytułach w zakresie sztuki, stawiane kandydatom do stopnia doktora sztuki. Wobec wymienionych powyżej cech, pracę *ABSTRAKTTROPI. Helioterapia w kontekście eksperymentu BIOSPHERE 2*. Karoliny Kowalskiej oceniam bardzo dobrze, zarówno jej poziom artystyczny, jak i sumienne przygotowanie merytoryczne, a tym samym rekomenduję do otrzymania tytułu doktora sztuk pięknych.

dra hab. Zuzanna Janin
Baranowska-Bałka
Warszawa, 10.11.2022